

Rijksoverheid

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

 Beleidskompas

Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Pensioenfondsdeelnemers, pensioenfondsbestuurders, werkgevers, werknemers, pensioenuitvoerders, pensioenuitvoeringsorganisaties.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Pensioenuitvoerders, toezichhouders, sociale partners.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Een eerder concept is gedeeld met belanghebbenden. Zij worden ook betrokken bij de verdere uitwerking.

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

In de Wet toekomst pensioenen is een transitieperiode vastgelegd van 3,5 jaar. Die transitie bestaat uit verschillende stappen met bijbehorende mijlpalen. Bij de uitvoering van de pensioenregeling en de transitie zijn verschillende pensioenuitvoeringsorganisaties betrokken. Uit een inventarisatie blijkt dat de meeste pensioenfondsen in twee jaar tijd de overstap willen maken naar het nieuwe pensioenstelsel, waarbij een groot aantal aangeeft in het laatste transitiejaar over te willen gaan. Dat kan zorgen voor druk en risico's voor de uitvoering van de pensioentransitie. Voor sommige pensioenfondsen kan de transitieperiode te kort zijn, dat is ongewenst.

- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De transitieperiode is op dit moment niet lang genoeg om voor alle pensioenfondsen en uitvoeringsorganisaties een zorgvuldige transitie te kunnen doorvoeren. Daarnaast geldt dat op dit moment de verschillende transitiedata zijn opgenomen in de wet, waardoor het aanpassen van de transitiedata in de toekomst gepaard gaat met een uitgebreide wetsbehandeling. Daardoor kan niet goed worden ingespeeld op actuele en acute ontwikkelingen.

- c) Wat is de omvang van het probleem?

Uit een inventarisatie blijkt dat de meeste pensioenfondsen (ongeveer 80%) in twee jaar tijd de overstap willen maken naar het nieuwe pensioenstelsel, waarbij ongeveer 50% aangeeft in het laatste transitiejaar de overstap te willen maken. Op dit moment is niet te achterhalen hoeveel pensioenfondsen de transitieperiode tot 1 januari 2027 niet zouden kunnen halen. De kern van het probleem is dat er mogelijk te veel werkzaamheden in een korte periode gedaan zouden moeten worden, wat kan leiden tot overbelasting bij sommige pensioenfondsen.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Zie ook antwoorden a t/m c, er is nog geen sprake van een evaluatie. Bij de behandeling van de Wet toekomst pensioenen is door de Eerste Kamer geconcludeerd dat een transitieperiode van 3,5 jaar risico's met zich meebrengt. Bij de uitvoering van de Wet toekomst pensioenen is afgesproken dat er meerdere weegmomenten komen, waarbij gekeken wordt naar de uitvoerbaarheid en of de huidige termijnen nog passend zijn. De weegmomenten vinden in 2024 en 2025 plaats. Als besloten wordt dat de termijnen verlengd moeten worden, is het effectiever wanneer de transitiedata overgeheveld zijn naar een amvb. Op die manier is er sneller duidelijkheid voor belanghebbenden in de pensioentransitie.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De huidige transitieperiode is voor sommige pensioenfondsen mogelijk te kort, waardoor druk op de uitvoering ontstaat. De pensioentransitie is onderdeel van de Wet toekomst pensioenen, de overheid draagt daaraan bij door de juiste randvoorwaarden te scheppen voor een zorgvuldige transitie.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het doel is ervoor zorgen dat een zorgvuldige transitie mogelijk is en dat de overheid adequaat kan ingrijpen wanneer dit nodig is.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

N.v.t.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Alternatieven - verlengen transitieperiode met één jaar

1. Het zou mogelijk zijn om de overgang van alle pensioenfondsen te reguleren en over de tijd evenwichtig te spreiden. Op die manier is vooraf gegarandeerd dat er per jaar een maximaal aantal transities mogelijk is, waardoor er sprake is van spreiding van de werkzaamheden en de bijbehorende belasting. Deze aanpak is echter niet uitvoerbaar. Ten eerste verhoudt de regulering van het transitiemoment zich slecht tot de zelfstandige positie en verantwoordelijkheid van sociale partners en pensioenfondsen. Bovendien is het risico dat het op voorhand moeilijk is aan te geven welke uitvoerders op welk moment over zouden kunnen. Dit is namelijk afhankelijk van wanneer de arbeidsvoorwaardelijke afspraken zijn afgerond, hoe de besluitvorming binnen het pensioenfonds verloopt en ook hoe de pensioenuitvoeringsorganisatie de voorbereidingen treft. Deze elementen hangen nauw met elkaar samen. Daarom is het noodzakelijk dat sociale partners en pensioenuitvoerders zelf het juiste moment van overgang kunnen kiezen, binnen de totale transitieperiode. Dit alternatief wordt om deze redenen niet voorgesteld.
2. Een andere alternatieve maatregel is om de totale transitietermijn op voorhand met een langere periode te verlengen, bijvoorbeeld twee jaar. Op die manier kunnen werkzaamheden nog meer gespreid worden, waardoor de kans op een overbelasting bij uitvoerende partijen afneemt. Op dit moment is er echter geen aanleiding om dit besluit te nemen. Sociale partners en pensioenfondsen zijn volop bezig met de implementatie van de Wet toekomst pensioenen. De transitieperiode is net gestart, het is daarmee te vroeg om nu dergelijke, verdergaande stappen te zetten. Gedurende de monitoring zullen er weegmomenten¹ plaatsvinden, op basis van de dan verzamelde informatie kan een besluit genomen worden over het al dan niet verlengen van de transitieperiode. Een nadeel van een langere transitieperiode is dat de baten van het nieuwe pensioenstelsel later tot uiting zullen komen. Het is van belang om een balans te vinden tussen voldoende ruimte voor een zorgvuldige transitie en de wens om tot een nieuw

¹ Handelingen I 2022-2023, nr. 32, item 3 - blz. 3-4 (T03630).

pensioenstelsel te komen. Overigens is het goed om op te merken dat met de overheveling van de transitiedata naar lagere regelgeving de optie voor een langere transitieperiode mogelijk blijft, mochten omstandigheden in de toekomst daar aanleiding toe geven. Om deze redenen wordt dit alternatief niet opgenomen in dit wetsvoorstel.

3. Een andere alternatieve maatregel is om geen eindtijd te koppelen aan de transitieperiode. Feitelijk betekent dit dan dat het huidige pensioenstelsel overeind wordt gehouden. Dit betekent dat er twee pensioenstelsels naast elkaar blijven bestaan, dat maakt het pensioenstelsel complexer voor de burger, ook kan dit nadelig uitpakken voor de toezichthoudende instanties. Dit alternatief wordt daarom niet voorgesteld met dit wetsvoorstel.

Alternatieven - overhevelen termijnen naar lagere regelgeving

Het voornaamste doel van het overhevelen van de transitiedata naar lagere regelgeving is om adequaat en tijdig ingrijpen mogelijk te maken als de situatie daar om vraagt. Het wetgevingsproces neemt relatief veel tijd in beslag. Als zou blijken dat de transitieperiode nogmaals verlengd moet worden, en de transitieperiode zou op dat moment alleen via een wetswijziging aangepast kunnen worden, kan onvoldoende snel (wettelijke) zekerheid worden geboden aan alle partijen. Met de overheveling naar een algemene maatregel van bestuur is de wetgevingsprocedure korter, maar blijft wel een zorgvuldig proces geborgd met onder meer besluitvorming in de ministerraad en advisering door de Afdeling advisering van de Raad van State.

De transitieperiode en de uiterlijke datum waarop de verschillende fases afgerond moeten zijn, zijn belangrijke data die eerder welbewust in de wet waren opgenomen. Maar vanwege bovengenoemde argumenten is het noodzakelijk de datum over te hevelen naar een AMvB, aangezien bij AMvB geen in de wet vastgestelde datum gewijzigd kan worden. Zoals hierboven genoemd blijven daarbij wel de nodige controles en waarborgen van toepassing op de wetgevingsprocedure. Hiermee wordt ook invulling gegeven aan de wens van de Eerste Kamer om tijdige bijsturing in het proces van de transitie mogelijk te maken.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Zie ook antwoorden bij onderdeel 3.

- b) Welke verplichte toetsen zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten?

Er worden toezichttoetsen uitgevoerd door AFM en DNB, de uitkomsten hiervan volgen na de internetconsultatie.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Bovenstaande alternatieven afwegend is de voorkeursoptie om de transitieperiode voor pensioenuitvoerders met één jaar te verlengen, en de transitiedata te verplaatsen naar een AMvB. Dit geeft pensioenuitvoeringsorganisaties meer tijd om een zorgvuldige transitie door te maken. Ook maakt dit het mogelijk om in de toekomst sneller in te spelen op de actuele stand van de transitie in de sector, door wanneer dit nodig is de sector meer tijd te geven. De noodzaak hiertoe kan blijken uit de weegmomenten waarbij de stand van de transitie met betrekking tot de uitvoering wordt opgemaakt. Hierbij wordt informatie uit de monitoring, signalering en het advies van de regeringscommissaris meegenomen.²

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [Doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- Uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- Brede maatschappelijke impact?

Het voorstel verbetert de uitvoerbaarheid van de pensioentransitie doordat er meer tijd geboden wordt om alle werkzaamheden uit te voeren. Er is geen sprake van gevolgen voor doenvermogen, regeldruk of additionele handhaving.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Het doel van het wetsvoorstel is dat een zorgvuldige transitie mogelijk blijft voor alle pensioenuitvoerders. Het is echter op voorhand niet te garanderen dat dat voor iedereen hierdoor mogelijk is. Sommige partijen zullen wellicht meer tijd nodig hebben.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Er vindt geen aparte monitoring en evaluatie plaats voor dit wetsvoorstel. De evaluatie en monitoring van de pensioentransitie is reeds geregeld in de Wet toekomst pensioenen. Onderdeel van de monitoring is dat er weegmomenten zijn waarbij gekeken wordt naar de uitvoerbaarheid van de pensioentransitie en of de huidige transitietermijnen nog passend zijn. Dit wetsvoorstel geeft invulling aan die weegmomenten door, indien dat nodig blijkt te zijn, de mogelijkheid te bieden om op een eenvoudiger wijze de transitie te verlengen.

² Zie ook de Kamerbrief over het plan van aanpak van de monitoring, waarbij onder andere informatie is te vinden over wat er gemonitord gaat worden, wanneer de weegmomenten plaatsvinden en wanneer de voortgangsbrieven gepland staan (Kamerstukken II 2022/23, 36067, nr. 191).